

Remissvar

Datum	2024-08-05
Diarienummer	STOK 2024/128
Sida	1(4)
Handläggare	Patricia Helanow
Godkänd av	T.f. VD

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
helena.stromback@regeringskansliet.se

Yttrande över delbetänkandet ”En ny beredskapssektor – för ökad försörjningsberedskap” (SOU 2024:19), Dnr: KN2024/00705

Remissen

AB Stokab (”Stokab”) har erhållit delbetänkandet ”En ny beredskapssektor – för ökad försörjningsberedskap” (SOU 2024:19) (”Delbetänkandet”) på remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet, för yttrande senast den 7 augusti 2024.

I Delbetänkandet föreslås en ny beredskapssektor omfattande industri, bygg och handel, utöver de tio som i dag omfattas av förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap. Skälet till att ytterligare en sektor föreslås tillskapas är att det nuvarande beredskapssystemet saknar dessa tre viktiga samhällsfunktioner. Tillväxtverket föreslås bli sektorsansvarig myndighet för den nya sektorn. Vidare föreslås även att Tillväxtverket utses till beredskapsmyndighet med ansvar för samhällsfunktionerna industri och handel, medan Boverket föreslås utses till beredskapsmyndighet med ansvar för försörjningsberedskapen inom samhällsfunktionen bygg och anläggning.

I Delbetänkandet föreslås även att det utreds hur den övergripande ansvarsstrukturen och formerna för en återetablerad byggnads- och reparationsberedskap ska se ut. Det inkluderar att utreda om myndigheterna inom sektorn industri, bygg och handel ska ges ett ansvar utöver den egna sektorns verksamhetsområde. Till dess att detta är utrett föreslås att Tillväxtverket och Boverket får ett ansvar för byggnads- och reparationsberedskapen inom sina respektive verksamhetsområden.

Inledning

Stockholms stad har, genom Stokab, byggt ett operatörsneutralt fibernät som når drygt 90 procent av hushållen, det vill säga i stort sett samtliga flerfamiljshus, och i princip 100

procent av företagen i Stockholm. Stokab tillhandahåller endast svartfiber som upplåts på likvärdiga villkor till marknadens aktörer (enbart B2B). Stokab är således ett renodlat grossistföretag som är verksamt inom sektorn för elektronisk kommunikation. Stokab har för närvarande cirka 900 kunder (företag och organisationer), varav över 100 operatörer och tjänsteleverantörer, i sitt nät.

Stockholms stad och Stokab har alltid betraktat fibernätet som en grundläggande samhällsviktig infrastruktur, likt vägar. Elektroniska kommunikationsnät och -tjänster utgör en grundläggande funktion för att dagens samhälle ska fungera. I princip samtliga sektorer i samhället är beroende av säker och pålitlig elektronisk kommunikation, då allt fler tjänster och samhällsfunktioner förlitar sig på datatrafik via fungerande nät och tjänster för allt från sjukvård till försörjning av energi, livsmedel och dricksvatten. Samhället är därför beroende av tillförlitliga elektroniska kommunikationstjänster som fungerar även om samhället drabbas av stora påfrestningar, vilket exemplifierades under covid-19-pandemin.

Elektroniska kommunikationer är således av stor vikt för Sveriges totalförsvarsförmåga, vilket har konstaterats i bland annat regeringens säkerhetsstrategi (Skr. 2023/24:163) och regeringens proposition *En telesamverkansgrupp för fredstida kriser och höjd beredskap* (Prop. 2023/24:60). För att upprätthålla denna viktiga samhällsfunktion är sektorn för elektronisk kommunikation beroende av bygg- och anläggningssektorn, i vilken företag som bland annat utför anläggning, underhåll och reparation av elektroniska kommunikationsnät ingår.

Nedan följer Stokabs synpunkter på förslagen i Delbetänkandet. Mot ovanstående bakgrund och eftersom Stokab inte är verksamt i någon av de sektorer som föreslås ingå i den nya beredskapssektorn, och således inte berörs direkt av Delbetänkandets förslag, är Stokabs synpunkter begränsade till förslagen rörande bygg- och anläggningssektorn.

Stokabs synpunkter

På ett övergripande plan välkomnar Stokab de förslag som presenteras i Delbetänkandet och bedömer att dessa ämnar stärka samhällets försörjningsberedskap, det vill säga förmågan att upprätthålla den försörjning av varor och tjänster som är nödvändig för befolkningens överlevnad, för att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna eller för att bidra till det militära försvarets förmåga.

En ny beredskapssektor för industri, bygg och handel (avsnitt 2.2)

Stokab välkomnar förslaget om tillskapande av en ny beredskapssektor som, utöver industri och handel, ska omfatta bygg- och anläggningssektorn. Detta eftersom bygg- och anläggningssektorn idag saknas i beredskapssystemet, trots att den är central för att upprätthålla verksamhet som andra viktiga samhällsfunktioner är direkt beroende av, däribland anläggningsarbeten inom VA, el, fjärrvärme, kyla, gas och elektroniska kommunikationsnät. Stokab instämmer med Delbetänkandets bedömning att för att dessa företag ska kunna bidra till en ökad och mer robust försörjningsförmåga behöver verksamheten inom bygg- och anläggningssektorn och handeln planeras och samordnas.

Stokab delar vidare Delbetänkandets uppfattning att det inte finns någon annan sektor där det är naturligt givet att bygg- och anläggningssektorn skulle kunna ingå, även om

sektorn har ett beroendeförhållande till ett antal andra sektorer inom det befintliga beredskapssystemet. Detta eftersom företag inom bygg- och anläggningsbranschen utför samhällsviktig verksamhet genom att leverera tjänster och produkter inom övrig industri och handel som är avgörande för att Sverige ska ha förmåga att motstå och hantera de påfrestningar på samhället som kan uppstå vid kriser, höjd beredskap och ytterst krig. Verksamhet inom bygg och anläggning är exempelvis länkad till beredskapssektorn för elektroniska kommunikationer genom att aktörer inom bygg- och anläggningssektorn, exempelvis entreprenörer, kan åläggas att delta i den nationella telesamverkansgruppen ("NTSG"), vilken har till syfte att stödja återställandet av den nationella infrastrukturen för elektroniska kommunikationer vid allvarliga störningar i samhället (se vidare nedan).

Boverket utses till beredskapsmyndighet och Boverkets ansvar för byggnads- och reparationsberedskap (avsnitt 2.5 och 2.5.1)

Delbetänkandet föreslår Boverket som beredskapsmyndighet med ansvar för bygg- och anläggningssektorn, inklusive byggnads- och reparationsberedskapen inom denna. Stokab har inga synpunkter på huruvida Boverket är den mest lämpade myndigheten att axla ett sådant ansvar. Stokab konstaterar dock att Boverket idag främst är fokuserat på och har kompetens inom områden som bebyggd miljö, hushållning med mark- och vattenområden, fysisk planering, byggande samt förvaltning av bebyggelse, boende och bostadsfinansiering. Dessa områden skiljer sig tämligen väsentligt från exempelvis bygg- och anläggningsarbeten inom området elektronisk kommunikation, vilka typiskt sett kan omfatta byggnation och underhåll av fibernät genom schaktning samt nedläggning eller hopkoppling av rör och/eller kablar. Stokab anser därför att det är viktigt att en god samverkan sker med de sektorsansvariga myndigheterna inom de olika områden som bygg- och anläggningsarbeten utförs inom, exempelvis med Post- och Telestyrelsen ("PTS") inom området elektronisk kommunikation.

Det är i detta sammanhang särskilt värt att notera att det inom beredskapssektorn för elektroniska kommunikationer finnas en reglerad nationell telesamverkansgrupp med uppgift att delta i den fredstida planeringen för totalförsvarets behov av elektroniska kommunikationer vid höjd beredskap och i planeringen och samordningen av åtgärder inför och vid fredstida krissituationer (NTSG). Stokab har alltsedan NTSG bildades 2005 som enda stadsnät deltagit i gruppens arbete att stödja återställandet av den nationella infrastrukturen för elektroniska kommunikationer vid allvarliga störningar i samhället.

Det är sedan förhållandevis nyligen lagligt möjligt för PTS att ålägga även andra aktörer än aktörer inom sektorn elektronisk kommunikation, exempelvis entreprenörer inom bygg- och anläggningssektorn, att på visst sätt delta i totalförsvarsplaneringen och i planeringen och samordningen av åtgärder inför eller vid fredstida krissituationer inom sektorn för elektroniska kommunikationer. Detta eftersom sådana andra aktörer kan ha kunskaper eller resurser av betydelse för att upprätthålla funktionen av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Stokab anser att detta är ett betydande exempel på behovet av samordning och resursdelning mellan olika sektorer som har ett beroendeförhållande för att åstadkomma ett effektivare och mer ändamålsenligt beredskapsarbete. Inom sektorn elektroniska kommunikationer åskådliggörs detta konkret av att vissa typer av tjänster ofta upphandlas av telekomoperatörerna och operatörerna i regel saknar förmåga och kompetens att utföra tjänsterna själva inom bolagen. Vidare är

det vanligt att flera telekomoperatörer använder samma underleverantörer. Stokab anser därför att det för att stärka beredskapen inom sektorn för elektroniska kommunikationer och kunna upprätthålla, såväl som eventuellt återställa, kommunikationsnätens funktion vid en kris är viktigt att sådana aktörer kan delta i det samlade nationella beredskapsarbetet.

Sammanfattningsvis tillstyrker Stokab, med de påpekanden som har gjorts ovan, Delbetänkandets förslag vad avser bygg- och anläggningssektorn.